

Metsäbiotalouden tiedepaneelin asiantuntijalausunto

Asia: HE 41/2024 vp Hallituksen esitys laiksi luonnonsuojelulain muuttamisesta

Eduskunnan ympäristövaliokunta

Aika: perjantai 3.5.2024 klo 09.30

Johdanto

Esityksessä ehdotetaan luonnonsuojelulakia muutettavaksi siten, että uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämistä koskevat Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin luonnonsuojelulakiin liittyvät muutokset pantaisiin kansallisesti täytäntöön. Lakimuutoksen valmistelu ja perustelumuistio ovat perusteellisia ja niissä on kuvattu hyvin luonnonsuojelun, energiaturvallisuuden ja energiaomavaraisuuden välisiä riippuvuuksia sekä myös arvovalintoja. Metsäbiotalouden tiedepaneeli katsoo, että lain valmisteluprosessi on ollut perusteellinen.

Koska tutkittua tietoa uusiutuvan energian tuotannon ja sen vaatimien siirtoverkkojen vaikutuksista lajeihin ja eliöyhteisöihin on vielä niukasti saatavilla, on lakimuutoksessa korostettu olemassa olevien hankkeiden seurantaa ja niistä saatavien kokemusten nopeaa käyttöönottoa. Paneeli katsoo, että projektien toteutuksessa vähäisimmän haitan periaatteen soveltaminen eri vaihtoehtoja punnittaessa on tehokas tapa rajoittaa uusiutuvan energian lisärakentamisen ympäristö- ja luontohaittoja. Kaikissa tarkasteluissa tulisi kuitenkin ottaa huomioon vaihtoehtojen kustannusvaikutukset ja arvioida esimerkiksi ympäristö- ja luontohaittojen vähentämisen ja rakentamiskustannusten nousun välistä suhdetta.

Luonnonsuojelulain muutoksen vaikutukset metsäbiotalouteen

Metsäbiotalouden tiedepaneeli katsoo, että esityksen vaikutukset metsäbiotalouteen riippuvat siitä, kuinka laajamittaisesti uusiutuvien energian hankkeiden arvioidaan palvelevan yleistä etua, terveyttä ja turvallisuutta. YVA- ja Natura-arviointeja soveltaen on tärkeä saada mahdollisimman hyvä kokonaiskuva uusiutuvan energian luonto- ja ympäristövaikutuksista sekä pyrkiä minimoimaan kielteisiä vaikutuksia kokonaisvaltaisen maankäytön suunnittelun keinoin kansallisesti, alueellisesti ja paikallisesti.

Metsäbiotalouden tiedepaneelin ydinviestit ovat:

1. Esitetyt muutokset luonnonsuojelulakiin ovat perusteltuja ja punnittuja, ja lain valmistelussa on kuultu monipuolisesti asiantuntijaorganisaatioita ja sidosryhmiä.
2. Muutokset luonnonsuojelulakiin ovat oikeasuhtaisia ja edistävät tasapainoisesti energiaomavaraisuuden kasvua ja luonnonsuojelulain tavoitteita.
3. Kotimaisin toimin on kuitenkin pyrittävä minimoimaan uusiutuvan energian hankkeiden aiheuttamia luonto- ja ympäristöhaittoja. Esimerkiksi kansallisen ja alueellisen tason maankäytön suunnittelulla uusiutuvan energian tuotanto on mahdollista toteuttaa niin, että jännitteet luonnon

monimuotoisuuden turvaamisen, uusiutuvan energiantuotannon ja metsäbiotalouden välillä jäävät mahdollisimman vähäisiksi.

Asiantuntijalausunnon valmistelijat: Antti Asikainen ja Riikka Paloniemi

Liitteet:

Tiedoksi:

